

EWELINA TROJAN

Bezpieczeństwo i porządek publiczny w Rzeczypospolitej Polskiej w świetle powszechnie obowiązujących przepisów prawa

Celem niniejszej pracy jest usystematyzowanie wiedzy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa obywateli w świetle powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Ma ona również przypomnieć o jednym z najważniejszych obowiązków, jakim jest „obrona Ojczyzny przez każdego obywatela polskiego” – art. 85 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej¹. Przygotowując pracę korzystałam z obowiązujących aktów normatywnych. Poza wspomnianą Konstytucją były to ustawa o działach administracji rządowej, która określa zakres działań i właściwości ministra kierującego danym działem. Kolejnym źródłem prawa jest ustawa o funkcjonowaniu administracji publicznej w województwie, która precyzuje m.in., że wojewoda odpowiada na wykonywanie polityki rządu na obszarze województwa. Dalszymi aktami normatywnymi były ustawy o samorządzie wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Natomiast podstawowymi dokumentami regulującymi problem bezpieczeństwa publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej są ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawa i stanach nadzwyczajnych, jak również ustawa o Policji czy też Państwowej Straży Pożarnej.

Szczegółowa analiza tematu mojej pracy w oparciu o obowiązującą literaturę oraz wymienione akty normatywne pozwoliła na przygotowanie pracy wg następujących zagadnień w zakresie:

---

¹ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.).

bezpieczeństwa we współczesnym świecie, charakterystyki współczesnych zagrożeń, kompetencji administracji rządowej i samorządowej w sferze bezpieczeństwa oraz zadań realizowanych przez ogniwa ochrony państwa w zakresie kształtowania bezpieczeństwa.

Bezpieczeństwo we współczesnym świecie

Każde państwo na świecie, bez względu na wielkość czy znaczenie na arenie międzynarodowej, stawia sobie jako zadanie priorytetowe zapewnienie bezpieczeństwa w każdej dziedzinie. Najważniejszą funkcją państwa, zarówno w jego wnętrzu jak i na zewnątrz jest zapewnienie swym obywatelom oraz podmiotom działającym na jego terytorium jak najszerszej rozumianego bezpieczeństwa. We współczesnym świecie efektywne minimalizowanie zagrożeń można osiągnąć w ramach współpracy międzynarodowej, gdyż żadne z państw nie jest w stanie samodzielnie walczyć ze współczesnymi kompleksowymi zagrożeniami.

Wydarzenia ostatnich kilkunastu lat wpłynęły bezpośrednio na współczesne postrzeganie bezpieczeństwa. Wśród nich wymienia się przemiany cywilizacyjne, które wyrażane są poprzez globalizację oraz postęp technologiczny, oraz polityczne wywołane upadkiem ZSRR i końcem zimnej wojny. Wydarzenia te skutecznie zmieniły dotychczasowy porządek świata. Doszło do zakończenia dwubiegunowego podziału i zdezaktualizowania utrwalonej koncepcji bezpieczeństwa.

Dotychczasowe zmiany, które miały miejsce sprawiły, że bezpieczeństwu zaczęto nadawać nowy sens, nowe znaczenia w kierunku jego pogłębiania i poszerzania. Dynamika i intensywność tych zmian doprowadziła zarówno do nowego porządku bezpieczeństwa jak i wprowadziła twórczy zamęt, który nie wpływa pozytywnie na nową powszechną definicję tego pojęcia.

Chcąc zdefiniować bezpieczeństwo nie znajdziemy jednoznacznej odpowiedzi. Pojęcie to najczęściej określane jest jako stan niezagrożenia, spokoju²; stan niepewności, zabezpieczenia;

---

² E. Sobol, *Mały Słownik Języka Polskiego*, Warszawa 1997, s. 44.

brak odczucia zagrożenia i lęku; stan wolności od niepokoju, niebezpieczeństwa, strachu, ataku; swoboda działania, której nie towarzyszy zagrożenie³.

Bezpieczeństwo to stan i proces, który gwarantuje istnienie podmiotu oraz możliwość jego rozwoju. Stan, który daje poczucie pewności istnienia i gwarancję jego zachowania. Bezpieczeństwo odznacza się brakiem ryzyka związanego z utratą czegoś bardzo cennego dla podmiotu, takiego jak życie, zdrowie, praca, szacunek, uczucia, dobra materialne i niematerialne. Bezpieczeństwo jest naczelną potrzebą człowieka i grup społecznych, jest także podstawową potrzebą państw i systemów międzynarodowych – jego brak wywołuje niepokój i poczucie zagrożenia.

Pojęcie bezpieczeństwa występuje obecnie, prawie w każdej dziedzinie życia ludzkiego, co powoduje, że występuje coraz więcej jego rodzajów. Biorąc pod uwagę fakt, że bezpieczeństwo stanowi wartość szczególną, która wszystko łączy, przenika oraz warunkuje, sprawia że ma ono tyle odmian. Bezpieczeństwo w chwili obecnej obejmuje m.in.: sprawy ekologii, demografii, surowców naturalnych czy też kwestie socjalne, a nie tylko, jak do tej pory tradycyjne zagrożenia polityczne i militarne. Jeden z podstawowych podziałów bezpieczeństwa jest następujący:

- a) Podmiotowo-przedmiotowy np. bezpieczeństwo wewnętrzne, zewnętrzne oraz psychospołeczne;
- b) przedmiotowy – bezpieczeństwo zdrowotne, polityczne, ekologiczne, ekonomiczne, militarne, społeczne;
- c) podmiotowo-przestrzenny, a w nim bezpieczeństwo lokalne (państwowe, narodowe, grupowe), personalne (jednostkowe), globalne (międzynarodowe);
- d) czasowy, wyznaczony poszczególnymi etapami rozwoju bezpieczeństwa;
- e) procesualny, czyli strategia, polityka oraz współzależność;
- f) strukturalno-organizacyjny w postaci instytucji, organizacji i działań⁴.

---

³ S. Sulowski, M. Brzeziński, *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa*, Warszawa 2009, s. 22–23.

Pojęcie bezpieczeństwa w świetle nauk prawnych nie zostało jednoznacznie zdefiniowane w przepisach prawa. Wynika to głównie z szerokiego zakresu znaczeniowego tego terminu. W przepisach prawa pojęcie bezpieczeństwa uzupełnione jest rzeczownikiem lub przymiotnikiem, który wskazuje określony rodzaj tego bezpieczeństwa. W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku wymienionych zostało kilka rodzajów bezpieczeństwa, tj.:

- bezpieczeństwo obywateli – art. 5,
- bezpieczeństwo państwa – art. 45,
- bezpieczeństwo ekologiczne – art. 74,
- bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne państwa – art. 146,
- bezpieczeństwo obywateli – art. 230⁵.

Wiele rodzajów bezpieczeństwa zawiera w sobie również Kodeks Karny z 6 czerwca 1997 roku. W Kodeksie tym wymienione zostało bezpieczeństwo w komunikacji, bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo powszechne, bezpieczeństwo osób, bezpieczeństwo w ruchu lądowym, wodnym i powietrznym, bezpieczeństwo w ruchu pojazdów mechanicznych oraz bezpieczeństwo i higiena pracy⁶.

Bezpieczeństwo należy postrzegać wszechstronnie. Nie można skupić się ani wybrać tylko jednej jego definicji. Nie można również oprzeć się na stwierdzeniach, że dopiero utrata bezpieczeństwa uświadamia jego istotę. Najważniejsze jest, aby zrozumieć, że bezpieczeństwo to nie tylko fragment całości, osobny problem, oderwany od reszty. Nie jest to również fundament, na którym opierają się inne wartości. Bezpieczeństwo przenika i spaja wszystko co wykracza poza potrzeby egzystencjonalne każdego podmiotu.

---

⁴ S. Sulowski, M. Brzeziński, *Bezpieczeństwo wewnętrzne...*, *op. cit.*, s. 33.

⁵ Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.

⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny (Dz. U. z 2012 r., poz. 611 ze zm.).

Współczesne bezpieczeństwo zależy od wszystkich, nie tylko od państwa. Każde ludzkie zachowanie ma wpływ na bezpieczeństwo własne jak i innych osób. Również dbanie o nie, nie jest sprawą pojedynczego państwa. Staje się zadaniem coraz bardziej wspólnym, realizowanym zarówno tradycyjnie – samodzielnie, jak i we współpracy – poza granicami, razem z innymi państwami. Na współczesne bezpieczeństwo państwa należy więc patrzeć w sposób całościowy i dostrzegać w nim nie tylko wartości własne, rodzime, ale również powszechne, zbiorowe. Takie traktowanie bezpieczeństwa sprzyja kompleksowej ochronie państwa i obywateli.

Charakterystyka współczesnych zagrożeń

Bardzo ważną rolę w poznaniu bezpieczeństwa odgrywa zagrożenie, jest z nim bardzo ściśle powiązane, wkomponowane w jego treść. Czym jest zagrożenie? Jak możemy je określić? Jedna z definicji mówi, że zagrożenie ma miejsce, gdy „w człowieku rodzi się obawa o utratę wysoko cenionych wartości, z własnym życiem na pierwszym miejscu; zagrożenia obejmują także sytuacje, które nie są przez podmiot uświadomione”⁷.

W nauce występuje wiele klasyfikacji zagrożeń. Biorąc pod uwagę kryterium – źródło ich pochodzenia wyróżnia się zagrożenia, których źródłem jest człowiek, zagrożenie wywołane przez wytwory człowieka, zagrożenia pochodzące od fauny i flory, zagrożenia związane z siłami przyrody. W naukach wojskowych można spotkać następujący podział zagrożeń ze względu na źródło zagrożeń: zagrożenia naturalne (susza, powozie, mrozy, pożary, trzęsienia ziemi, lawiny, opady), zagrożenia techniczne (katastrofy komunikacyjne, ekologiczne, technologiczne, budowlane), zagrożenia społeczne w postaci zaburzeń społecznych, patologii społecznych, oraz zagrożenia militarne, które są związane z dzia-

---

⁷ B. Hołys, *Wiktymologia*, Warszawa 1997, s. 64–65.

łalnością sił zbrojnych, stosowanymi przez nich niekonwencjonalnymi i konwencjonalnymi środkami rażenia⁸.

Jednym z najpowszechniejszych podziałów zagrożeń ostatnich lat jest wyróżnienie zagrożeń tradycyjnych i asymetrycznych. Do tych pierwszych zalicza się zagrożenia polityczne – czyli proces i stan, w którym wzmacniające działania zorganizowanych grup społecznych (politycznych) uniemożliwiają państwu wykonywanie jego głównych funkcji. Do tej grupy zagrożeń zalicz się m.in.: nieprzestrzeganie umów i prawa międzynarodowego, rozwój agresywnych religii i ideologii, korupcja i przenikanie struktur przestępczych do władz, zastraszanie państw, fałszerstwo wyborcze, nieprzestrzeganie praw i wolności obywateli, dyskryminacja mniejszości narodowych w krajach i poza jego granicami, manipulacja psychiką i świadomością społeczeństw, masowa migracja obywateli, naruszenie praworządności i słabość struktur demokratycznych, wspieranie międzynarodowego terroryzmu, postępujący spadek nakładów na bezpieczeństwo⁹. Jako kolejne występują zagrożenia społeczne. Odnoszą się one do utraty życia bądź zdrowia, tożsamości etnicznej lub narodowej oraz bezpieczeństwa publicznego i socjalnego. Są to głównie: przestępczość zarówno gospodarcza jak i kryminalna; niezgodna z prawem działalność osób nieletnich; zakłócenia porządku publicznego m.in. wykroczenia i naruszenia norm zwyczajowych; zjawiska nadużywania alkoholu czy też zażywania narkotyków bądź innych substancji psychoaktywnych; prostytutka; analfabetyzm; agresja; masowe migracje; stres; hazard; bezdomność; kradzież dóbr kultury; kult przemocy; kryzys demograficzny; ubożenie i głód dużych grup społecznych; katastrofy i kataklizmy (klęski) prowadzące do bezrobocia, a także rozwój destrukcyjnych grup psychomanipulacyjnych. Trzecią grupą zagrożeń są zagrożenia ekonomiczne, które wiążą się z podatnością danego kraju na przeniesienie przez

---

⁸ S. Pieprzny, *Administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Rzeszów 2008, s. 32.

⁹ E. Nowak, M. Nowak, *Zarysy teorii bezpieczeństwa narodowego*, Warszawa 2011, s. 40–41.

płaszczyznę gospodarczą, głównie przez transmisję kanałami i mechanizmami, zależności ekonomicznych, działań gospodarczych o charakterze politycznym, skierowanym na osłabienie bezpieczeństwa państwa¹⁰. Dość często są one utożsamiane i identyfikowane jako zagrożenie gospodarcze. Obejmują one proces produkcji, handlu i dostęp do surowców – szczególnie energetycznych oraz finanse państwowe. Zagrożenia ekologiczne, to kolejny przykład zagrożeń tradycyjnych. Dotyczą one funkcjonowania warunków życia człowieka, żywej przyrody, środowiska jak i stabilnego rozwoju społeczeństwa. Do głównych źródeł tych zagrożeń należą: załamanie równowagi przyrodniczej będące następstwem nadmiernej eksploatacji zasobów środowiska; zanieczyszczenia sfer ziemi i otoczenia, które są pochodzenia przesyłowego, komunalnego i transportowego; stosowanie nieekologicznych, szkodliwych dla środowiska naturalnego technologii; postępująca degradacja ekosystemów, wywołanych zanieczyszczeniami odpadami toksycznymi powstałymi w wyniku katastrof ekologicznych¹¹. Do głównych zagrożeń ekologicznych zalicza się:

- powódzie i zatopienia;
- zanieczyszczenia przemysłowe;
- zanieczyszczenia poza przemysłowe;
- trąby powietrzne, huragany;
- pożary;
- zmiany klimatyczne.

Ostatnimi z zagrożeń tradycyjnych, są zagrożenia militarne, które obejmują groźbę użycia lub użycie siły militarnej przez państwa. Postrzega się je jako realną możliwość stosowania przemocy zbrojnej jako narzędzia do osiągnięcia celów politycznych. Występuje wiele form pośredniego i bezpośredniego użycia siły militarnej. Przykładami są: dywersje militarne, incydent graniczny, de-

---

¹⁰ S. Michałowski, *Bezpieczeństwo ekonomiczne w stosunkach Wschód – Zachód*, Warszawa 1990, s. 22–23.

¹¹ S. Śladkowski, *Bezpieczeństwo ekologiczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2003, s. 27–28.

monstracje siły, blokada militarna, szantaż militarny, prowokacja militarna, konflikt lokalny, ograniczone użycie środków przemocy zbrojnej, zbrojne stracie graniczne, napaść zbrojna grup nieformalnych, konflikty między państwami, napaść zbrojna grup nieformalnych.

Współczesne zagrożenia noszą charakter asymetryczny. Istotą zagrożeń asymetrycznych jest działanie pośrednie, omijanie silnych stron przeciwnika, a atakowanie tych bardziej wrażliwych miejsc, niechronionych, czyli uderzanie w tzw. cele miękkie. Do tych zagrożeń zalicza się przede wszystkim zorganizowaną przestępczość i terroryzm, biorąc pod uwagę przy tym możliwość użycia broni masowego rażenia przez podmioty pozapaństwowe i zagrożenia informatyczne¹².

Chcąc zdefiniować konflikt asymetryczny można powiedzieć, że to taki konflikt, w którym jedna ze stron, na skutek dysproporcji potencjału militarnego oraz innych zasobów wykorzystywanych w konflikcie, oraz odmienności kulturowych, decyduje się na zastosowanie środków, metod i taktyk niekonwencjonalnych z punktu widzenia przeciwnika. Konflikt asymetryczny może dotyczyć się zarówno pomiędzy państwami i jest to wtedy tzw. konflikt międzynarodowy, jak również może mieć charakter wewnętrzny i mówimy wtedy o tzw. albo ruchu separatystycznym albo powstaniu antyrządowym. Konflikt ten może mieć też trzecie oblicze, może być toczony pomiędzy państwem i zewnętrznym dla niego podmiotem państwowym, którym może być m.in. organizacja terrorystyczna¹³. Do zagrożeń asymetrycznych zalicza się m.in.: terroryzm, narkomanię, cyberterroryzm, przestępstwa komputerowe (hakerzy), zagrożenia informacyjne.

W walce z zagrożeniami asymetrycznymi brakuje współczesnym państwom zarówno doświadczenia jak i środków. Trudno się przed nimi uchronić, tak samo jak i walka z nimi jest bardzo trudna.

---

¹² T. R. Aleksandrowicz, *Bezpieczeństwo w Unii Europejskiej*, Warszawa 2011, s. 28–29.

¹³ E. Nowak, M. Nowak, *Zarysy teorii...*, op. cit., s. 42.

Kompetencje administracji rządowej i samorządowej w sferze bezpieczeństwa

O bezpieczeństwo i porządek publiczny dbają również organy administracji rządowej. Najważniejszym zwierzchnikiem nad zapewnieniem bezpieczeństwa państwa jest Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. W artykule 134 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zawarty został zakres zwierzchnictwa Prezydenta:

1. „Prezydent Rzeczypospolitej mianuje Szefa Sztabu Generalnego i dowódców rodzajów Sił Zbrojnych na czas określony.
2. Na czas wojny Prezydent Rzeczypospolitej, na wniosek prezesa Rady Ministrów, mianuje Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych. W tym samym trybie może on Naczelnego Dowódcę Sił Zbrojnych odwołać”.

Rada Ministrów jest głównym ogniwem władzy wykonawczej w Polsce, prowadzi politykę wewnętrzną i zewnętrzną państwa. Kieruje administracją rządową oraz sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie stosunków z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi. Do szczegółowych zadań z zakresy bezpieczeństwa zalicza się m.in.: opracowywanie projektów strategii bezpieczeństwa narodowego; planowanie oraz realizacja przygotowań obronnych państwa; utrzymywanie stałej gotowości obronnej państwa. Należy przyjąć, że Rada Ministrów jest głównym, konstytucyjnym podmiotem odpowiedzialnym za stan porządku publicznego i bezpieczeństwa państwie.

W myśl zapisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów to organy sprawujące władzę wykonawczą. To naczelne organy kierowania obronnością. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa, nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium, oraz jest najwyższym zwierzchnikiem Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Rada Ministrów prowadzi politykę wewnętrzną i zagraniczną Rzeczypospolitej Polskiej, zapewnia bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne państwa oraz

sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie obronności. Realizację polityki Rady Ministrów w zakresie obronności zapewnia Prezes Rady Ministrów, określając jednocześnie sposoby jej wykonania.

Szczególne znaczenie w sferze bezpieczeństwa nabiera również pozycja wojewody, który jest koordynatorem wszelkich działań podejmowanych przez organy administracji publicznej na obszarze województwa. Przepisy ustrojowe oraz ustaw szczegółowych przewidują stosowanie przez wojewodę narzędzi koordynacyjnych, nadzorczych, pozwalających na sprawne wykonywanie zadań z zakresu utrzymywania bezpieczeństwa.

Również ważne w dbaniu o bezpieczeństwo wewnętrzne są zadania, które zostały przydzielone organom administracji samorządowej. Zaczynając od najwyższego szczebla, czyli województwa – Urząd Marszałkowski w zakresie bezpieczeństwa wykonuje następujące zadania: współdziała z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego urzędu wojewódzkiego w sytuacjach nadzwyczajnych oraz przy Tworzeniu grup roboczych do zwalczania klęsk żywiołowych; określa zadania dla jednostek organizacyjnych Urzędu na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa; uczestniczy w przedsięwzięciach planowania operacyjnego i obronnego na obszarze województwa i realizuje przypisane ustawowo województwu zadania w zakresie obronności państwa.

Samorząd powiatowy natomiast realizuje zadania publiczne, które dotyczą bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego. W jego kompetencjach zawierają się pomoc społeczna, ochrona środowiska naturalnego, ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa oraz obronność, przeciwdziałanie bezrobociu. Do zadań samorządu gminnego należą zadania, których realizacja powoduje zaspokajanie zbiorowych potrzeb gminnej wspólnoty samorządowej. Zadania własne gminy obejmują porządek publiczny, bezpieczeństwo obywateli, ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową.

Ogniwa ochrony państwa w zakresie kształtowania bezpieczeństwa

Ogniwa ochrony państwa można podzielić na dwie podstawowe grupy. Pierwsza to podsystem militarny czyli Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, a drugi to podsystem pozamilitarny, który tworzony jest przez administrację rządową, samorządy terytorialne, a także inne podmioty, instytucje oraz przedsiębiorców, na których nałożony został obowiązek realizacji zadań na rzecz obronności państwa.

Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 26 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, służą ochronie niepodległości państwa i niepodległości jego terytorium oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic¹⁴. Siły Zbrojne naszego państwa zachowują neutralność w sprawach politycznych oraz podlegają cywilnej i demokratycznej kontroli. Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej to jeden z podstawowych wyspecjalizowanych elementów obronności państwa. Chronią niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej oraz niepodzielność jej terytorium jak również zapewniają nienaruszalność i bezpieczeństwo jej granic. Siły zbrojne dzielą się na:

- 1) wojska wsparcia;
- 2) wojska operacyjne:
  - a) Wojska Lądowe;
  - b) Siły Powietrzne;
  - c) Marynarka Powietrzna;
  - d) Wojsk Specjalne;
  - e) Żandarmeria Wojskowa – wyodrębniona służba.

Podsystem pozamilitarny realizuje zadania obejmujące:

- zapewnienie sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania państwa;
- zasilanie zasobami ludzkimi i materiałowymi Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz jednostek organizacyjnych

---

¹⁴ Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.

odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne państwa;

- zapewnienie ochrony i zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych ludności oraz tworzenie warunków do jej przetrwania¹⁵.

Do zadań ogniów ochrony państwa należy zapewnienie warunków bezpiecznego funkcjonowania struktur państwa, a także ludności, majątku narodowego przed skutkami zbrojnych i niezbrojnych oddziaływań kryzysowych i wojennych. Ogniwa te przeznaczone są do następujących zadań: ochrona granic, ochrona ważnych osób i obiektów, a także zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ogniwami ochrony są jednostki organizacyjna (formacje), i są to m.in.:

- Policja – umundurowana i uzbrojona formacja służąca społeczeństwu i przeznaczona do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- Państwowa Straż Pożarna – umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami;
- Straż Graniczna – umundurowana formacja ochrony granic i kontroli ruchu granicznego;
- Biuro Ochrony Rządu – umundurowana, uzbrojona formacja wykonująca zadania z zakresu ochrony osób, obiektów i urzędzeń;
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (w zakresie swojej właściwości) – służba specjalna właściwa w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz jego porządku publicznego;
- oddziały Obrony Cywilnej – ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowania i udzielania pomocy poszkodowanym

---

¹⁵ *Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2009, s. 15.

w czasie wojny oraz współdziałania w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwania ich skutków

W świetle obowiązujących aktów normatywnych oraz współczesnych zagrożeń system bezpieczeństwa wewnętrznego musi uwzględniać wszystkie ogniwa ochrony państwa w zakresie kształtowania bezpieczeństwa publicznego. Policja czy też inna służba mundurowa nie jest w stanie samodzielnie przeciwdziałać skutkom zagrożeń, dlatego musi być wspomagana przez inne służby. Jak również żaden obywatel sam nie zdoła walczyć z zagrożeniem i potrzebuje do tego odpowiednich służb, tak samo służby potrzebują współpracy z innymi ogniwami ochrony państwa.